

Til lovforslag nr. L 132. Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 26. april 1994

Betænkning

over

Forslag til lov om produktsikkerhed

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til industri- og samordningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Dansk Handel & Service.

Der er af industri- og samordningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) finder, at loven er et godt middel til at sikre danske forbrugere mod dårlige produkter, herunder også en beskyttelse i forbindelse med tjenesteydelser udført ved reparationer af biler og boligen, etc.

Når det fra borgerlig side har været fremført, at loven ville gøre danske varer dyrere i konkurrence med produkter fra udlandet, er det SF's opfattelse, at det modsatte vil blive tilfældet, nemlig at danske produkter vil blive accepteret af forbrugerne som kvalitetsprodukter, hvor der er givet en garanti for de leverede varer. Det burde være en helt klar fordel for dansk eksport.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet vil dog stemme for de under nr. 1, 8 og 9 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Ændringsforslag

Af *industri- og samordningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 2

1) I *stk. 2* ændres »industriministeren« til: »industri- og samordningsministeren«.

(Vedtages ændringsforslaget, foretages tilsvarende ændringer i § 15, § 18, stk. 2, § 19, stk. 1, § 22, stk. 2, § 25, stk. 1, 2 og 3, og § 27, stk. 4).

Af *industri- og samordningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, CD, RV og KRF):

Til § 3

2) Paragraffen affattes således:

»§ 3. Ved et produkt forstås enhver løse-egenstand, uanset om den er en råvare eller et naturprodukt. Ved et produkt forstås endvidere fast ejendom, bortset fra grunden, samt bestanddele og tilbehør til den faste ejendom.«

Til § 8

3) I *stk. 2* indsættes i *1. pkt.* efter »skal« or-

dene: »inden for rammerne af sin virksomhed«.

Til § 9

4) I *stk. 2* indsættes i *1. pkt.* efter »distributøren« ordene: »inden for rammerne af vedkommendes virksomhed«.

5) I *stk. 3* indsættes efter »producenten« ordene: »og distributøren, inden for rammerne af deres virksomhed«.

Til § 12

6) I *stk. 1* indsættes efter »eller inden for en nærmere frist« ordene: »inden for rammerne af vedkommendes virksomhed«.

7) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 3.* I tilfælde, hvor der meddeles påbud om, at et produkt skal trækkes tilbage i medfør af *stk. 1, nr. 3,* eller destrueres i medfør af *stk. 1, nr. 4,* gælder fristen i §§ 54 og 83 i købeloven ikke.«

Af *industri- og samordningsministeren,* tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 26

8) I *stk. 2* ændres »retsplejelovens § 104, *stk. 2,*« til: »retsplejelovens § 105, *stk. 3,*«.

Ny paragraf

9) Efter § 28 indsættes i *kapitel 8* som ny paragraf:

»§ 01. I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 10. november 1992, som ændret ved lov nr. 469 af 30. juni 1993, foretages følgende ændring:

§ 105, *stk. 3,* affattes således:

»*Stk. 3.* Justitsministeren kan beskikke Forbrugerombudsmanden og ansatte i Forbrugerstyrelsen til at udføre tiltale for Sø- og Handelsretten og byretterne i sager vedrørende lov om markedsføring. Ansatte i Forbrugerstyrelsen kan beskikkes til at udføre tiltale ved Sø-

og Handelsretten i sager vedrørende lov om produktsikkerhed.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en konsekvens af den sammenlægning af Industriministeriet og Samordningsministeriet, der skete ved kgl. resolution af 8. februar 1994.

Til nr. 2

Ved ændringsforslaget præciseres det, at grunde ikke er omfattet af loven. Industri- og Samordningsministeriet er således af Miljøministeriet blevet gjort opmærksom på, at lovforslaget i sin oprindelige udformning medfører, at grunde, herunder forurenede grunde, omfattes af loven. Dette har ikke været hensigten, idet man hovedsagelig har medtaget begrebet fast ejendom for at undgå fortolknings- og bevisvanskeligheder med at udsondre en bygningsbestanddel, efter at den er opført.

Tilsynet med forurening – herunder forurenede grunde – er reguleret under Miljøministeriets ressort. Miljøministeren har i marts 1994 meddelt Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, at han vil nedsætte et udvalg, der skal undersøge og beskrive problemerne på jordforureningsområdet og overveje mulighederne for at ændre reglerne.

Da en regulering af området står over for en revision, og da det ikke har været hensigten at inddrage dette område under produktsikkerhedsloven, findes det mest hensigtsmæssigt, at grunde udtrykkeligt undtages.

Til nr. 3-6

Ved ændringsforslagene præciseres det, at der er en naturlig forskel på de forpligtelser, der påhviler og kan pålægges henholdsvis en producent og en distributør. I betænkningen og lovforslagets bemærkninger lægges der op til, at man i forbindelse med fortolkningen af loven og udøvelsen af administrationen skal søge at placere pligter og indgreb hos den erhvervsdrivende, der er hovedansvarlig for, at det farlige produkt er bragt i omsætning. Ved i lovtæksten at præcisere, at den erhvervsdrivendes pligter og ansvar skal falde inden for ram-

merne af dennes virksomhed, indskrives dette princip i loven.

Udtrykket »inden for rammerne af vedkommendes virksomhed« skal ses i relation til det arbejde og de forpligtelser, der naturligt påhviler en erhvervsdrivende alt efter dennes placering i afsætningskæden.

Kontraktretligt vil en distributør typisk være ansvarlig for eventuel færdigemballering, opbevaring og videresalg, modsat producenten, hvis indsats omfatter konstruktion, materialevalg, fabrikation, udfærdigelse af brugsvejledninger og advarsler, samt være den, der første gang bringer et produkt i omsætning.

I direktivets art. 3, stk. 3, pålægges en distributør aktivt at bidrage til at sikre, at det almindelige sikkerhedskrav er opfyldt. Dette skal gøres ved at undlade at levere varer, som man ved eller burde vide ikke er sikre. Endvidere skal distributøren deltage i den løbende kontrol med markedsførte produkter. Disse pligter falder dermed også inden for rammerne af en distributørs virksomhed.

For at opnå den mest effektive og smidige kontrol med farlige produkter bør det ved administrationen af loven tilsikres, at forpligtelser og indgreb rettes mod det led i afsætningskæden, som er mest centralt i forhold til arten af de pågældende forpligtelser og indgreb. Som eksempel kan nævnes et produkt leveret fra en lille producent til en stor grossist, der videresælger det til et stort antal detailhandlere. Ved en tilbagetrækning af produktet vil det være mest hensigtsmæssigt, såfremt grossisten er ansvarlig for tilbagetrækningen fra sine aftagere, fremfor producenten, der ikke umiddelbart har kendskab til afsætningen i detailledet.

Til nr. 7

Bestemmelsen tager sigte på de tilfælde, hvor et produkt, der er bragt i omsætning, udgør en sådan fare, at der i medfør af lovens § 12, stk. 1, nr. 3 eller 4, meddeles påbud om, at produktet skal trækkes tilbage fra markedet eller destrueres. Der kan i så fald blive tale om, at den køber, der som følge af påbudet må afstå produktet, gør misligholdelsesbeføjelser gældende mod sin medkontrahent efter de almindelige civile retlige regler herom, herunder reglerne i købeloven. Den foreslåede bestemmelse fastslår, at gennemførelse af civile retlige krav i sådanne tilfælde ikke hindres af de sær-

lige 1-års-frister for reklamation i købelovens §§ 54 og 83.

Det må antages, at i tilfælde, hvor et produkt på grund af skaderisiko er så farligt, at påbud om tilbagetrækning fra markedet eller destruktion kan meddeles, vil 1-års-fristen for reklamation i købeloven i almindelighed ikke gælde. Dette skyldes, at en sælger også uden et udtrykkeligt tilsagn herom må antages – uanset den nævnte 1-års-frist – at indestå for, at en salgsgenstand ikke har så farlige egenskaber, at der kan meddeles påbud om tilbagetrækning fra markedet eller destruktion.

Det findes imidlertid mest hensigtsmæssigt, at retstilstanden med hensyn til reklamlationsfristen i købelovens §§ 54 og 83 præciseres, således at det udtrykkeligt fremgår af lovteksten, at 1-års-fristen ikke gælder, hvis sådanne påbud er udstedt.

Til nr. 8

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede ændring af retsplejelovens § 105, stk. 3. Der henvises til ændringsforslag nr. 9.

Til nr. 9

Efter den gældende affattelse af retsplejelovens § 105, stk. 3, kan Forbrugerombudsmanden beskikkes til at udføre tiltalen i 1. instans i sager efter markedsføringsloven. Bestemmelsen tilsigter at muliggøre, at Forbrugerombudsmanden kan beskikkes til at udføre straffesager, der er markedsførings-sager, uanset om denne opfylder de almindelige betingelser, der efter retsplejeloven stilles for beskikkelse til medhjælper eller anklager, jf. § 105, stk. 2, og § 119.

Ændringsforslaget indebærer, at også Forbrugerombudsmandens medarbejdere, dvs. ansatte i Forbrugerstyrelsen, generelt kan beskikkes til udførelse af disse sager. Herved opnås bl.a., at de pågældende ikke skal beskikkes i hver enkelt sag efter bestemmelsen i retsplejelovens § 104, stk. 2. Det forudsættes, at de pågældende har passende kvalifikationer til at udføre hvervet som anklager, herunder har juridisk kandidateksamen og en vis erfaring fra praktisk virksomhed. Det forudsættes desuden, at de pågældende som led i deres sekre-

tariatsfunktioner for Forbrugerombudsmanden bistår denne.

Der er i den gældende bestemmelse ikke udtrykkeligt taget stilling til, hvem der meddeler beskikkelsen. Da justitsministeren meddeler beskikkelse som medhjælper og som advokat, er det naturligt, at kompetence til at beskikke Forbrugerombudsmanden og medarbejderne i Forbrugerstyrelsen også tilkommer justitsministeren. Det foreslås præciseret, at kompetencen tilkommer justitsministeren. Kompetencen kan delegeres til rigsadvokaten.

Den hidtidige praksis, hvorefter Forbrugerombudsmanden efter retsplejelovens § 104, stk. 2, kan beskikkes til i en enkelt sag at udføre tiltalen i sager om overtrædelser af såvel markedsføringsloven som eksempelvis prismærkningsloven, forbrugeraftaleloven eller særregler om markedsføring i love om læge- og levnedsmidler, opretholdes.

Ændringsforslaget indebærer endvidere, at medarbejdere i Forbrugerstyrelsen kan beskikkes som anklager i Sø- og Handelsretten i sager vedrørende lov om produktsikkerhed. Reglen omfatter alene de tilfælde, hvor Forbruger-

styrelsen er kontrolmyndighed efter loven, jf. lovforslagets § 17, stk. 2. Det forudsættes, at der alene bliver tale om et mindre antal medarbejdere, der er specialiserede i sager om produktsikkerhed.

Efter lovforslagets § 26, stk. 1, kan straffesager om overtrædelse af loven behandles ved Sø- og Handelsretten, såfremt nærmere kendskab til produktsikkerhedsforhold skønnes at være af betydning for sagens afgørelse. Efter lovforslagets § 26, stk. 2, kan udførelsen af tiltalen overlades til Forbrugerstyrelsen, når tiltalen rejses ved Sø- og Handelsretten i København. De sager, hvor det vil være hensigtsmæssigt, at medarbejdere fra styrelsen udfører tiltalen, er sager, der behandles ved Sø- og Handelsretten efter reglen i forslaget § 26, stk. 1, hvor der således kræves særligt kendskab til produktsikkerhedsreglerne. Er der derimod tale om straffesager, hvor også andre regelsæt kommer på tale, bør det overlades til anklagemyndigheden at forestå tiltalen. Om baggrunden for denne ordning og kravene til de pågældendes kvalifikationer henvises i øvrigt til det ovenfor anførte.

Lissa Mathiasen (S) fmd. Pia Gjellerup (S) Lotte Henriksen (S) Ole Vagn Christensen (S)

Sonja Mikkelsen (S) Eva Fatum (S) Sonja Albrink (CD) Lone Dybkjær (RV)

Merethe Due Jensen (KRF) Flemming Hansen (KF) Kai Dige Bach (KF) nfm.

Pernille Sams (KF) Pia Larsen (V) Svend Heiselberg (V) Helge Sander (V)

Kirsten Jacobsen (FP) Aage Frandsen (SF)